

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Szakdolgozat terv-

**CÍMTERV: A TÖBBSZÖRÖS INTELLIGENCIA KONCEPCIÓ
ÓVODAI ADAPTÁCIÓJÁNAK IMPLEMENTÁCIÓJA**

Sándor-Schmidt Barbara

Neveléstudományi MA

Tanterv- és Programfejlesztő szakirány

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés és a témaválasztás indoklása

A tudomány állása az adott területen

A kutatás kitűzött célja

A kutatás folyamata

Az elérendő eredmények és azok gyakorlati hasznosítási lehetőségei

A kutatás további folytatásának lehetőségei

Bevezetés és a témaválasztás indoklása

2013-ban adódott az a lehetőségem, hogy csatlakozhassak a Plurális intelligenciakoncepciók neveléstudományi relevanciái – "Így kutattunk mi", Dr. Dezső Renáta Anna által vezetett kutatási csapathoz. A kutatás a TÁMOP-4.2.4.A/2-11/1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program című kiemelt projekt keretében zajlik. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg. A kutatás során az én feladatom a szakmámba alkalmazott Montessori pedagógia és a gartneri többszörös intelligencia elméletet, összehasonlító szempontból való megfigyelése volt, továbbá a többszörös intelligencia elméletének és gyakorlatának óvodai adaptációjának lehetőségének vizsgálata. Tervezett céljaim között szerepel egy óvodai, többszörös intelligenciák mérési modell – intelligenciaprofil - kialakítása, annak gyakorlatban történő próbája, tesztje, valamint elemzése, illetve egy a többszörös intelligenciák elméletét alapul vevő extra-curriculáris tevékenység éves tervének megírása és kivitelezése. A témában előzetes vizsgátokból szerzett tapasztalatokra építve az elmélet gyakorlati megvalósításának lehetőségeit keresem.

A tudomány állása az adott területen

Az elméleti háttérben a gyermeki intelligencia jelenlegi kutatásait veszem sorra, a tudományban eddig kutatott intelligenciaelméletek vázoló fel és elemzem. Az egyes intelligenciaelméletekben igyekszem rámutatni azokra a közös pontokra, amelyek minden területen megjelennek az óvodás korú gyermekek megfigyelése során. Ebből kiindulva, arra szeretnék rávilágítani, hogy véleményem szerint az óvodai nevelésben milyen problémák merülnek fel ezen a területen, mi az, amit szem előtt tartunk a gyermekek vizsgálatakor, és melyek azok a területek, amelyekre kevesebb figyelmet fordítunk. Egy olyan perspektívára, hiátusra is szeretnék rámutatni, amelyben a hazai intelligencia tesztek eredményei és az óvodai nevelés alapprogramja által megfogalmazott kritériumok konstellációja – vagy esetlegesen teljes diszharmóniája – jelenik meg. Ezután szemügyre veszem az óvodáskorú gyermeki intelligencia fejlődését és a megvalósított fejlesztését, a gyermeki elme működésének és változásainak neurobiológiai háttérét, tényezőit, valamint a jobb agyfélteke felelősségét, szerepét. Ezután a Montessori pedagógia és a gardneri többszörös intelligenciák elmélet komparatív megközelítésének, azok korábbi vizsgálati eredményeinek bemutatása következik. A két módszer, elméleti és gyakorlati megközelítésében a fellelt hasonlóságokat,

különbségeket, az elvi szempontokat, a módszerbeli, eszközbeli, szemléletbeli egyezéseket, különbségeket veszem sorra. Ezt követően az eddigi többszörös intelligenciák koncepcióján alapuló külföldi gyakorlati példák bemutatására vállalkozom, azokat igyekszem a lehető legteljesebben és legrészletesebben bemutatni, a hazai megvalósítás érdekében.

A kutatás kitűzött célja

A kutatás kitűzött célja a Montessori pedagógiai koncepció bemutatása, valamint a többszörös intelligencia elmélet találkozási, eltérési pontjainak bemutatása az előzetes vizsgálatok alapján. Továbbá bemutatni egy gyakorlati példát, amelyek az elméletek ötvözéséből kiindulva valósítottam meg. Az ebből kikristályosodott elméleti és gyakorlati megközelítésből egy új szemléletmód megfogalmazása, egy lehetséges alternatíva teremtése. A felhasználási terület természetesen az óvodás korú gyermekeket érintené, vagyis a 3-6-7 éves korosztályt. A területe pedig az óvodai nevelést célozza. A kutatás kitűzött céljai között szerepel továbbá egy mérőanyag fejlesztése, amely új szemléletmódból segítené az óvodapedagógusok, a segítő – fejlesztő pedagógusok és a szülők közös munkáját, az intelligenciaprofilokkal való megismerkedéssel, vizsgálatokkal. További cél a külföldi gyakorlati példák bemutatása, az adaptáció lehetőségeinek bemutatása, az elvégzett kutatás bemutatása, értékelése.

A kutatás folyamata

A kutatás folyamata két irányban valósul meg. Az első irány a koncentrált csoport vizsgálata, vagyis az a 25 gyermek, akik az általam vezetett csoportba járnak. A gyermekek eddig felvett mérési anyagait, valamint a felépített vizsgálatot, mérést is elvégzem. A kapott eredményekből szeretném megválaszolni, hogy megállja-e a helyét az elméleti koncepció vagy sem, az elmélet gyakorlati megvalósításához szükséges objektív és szubjektív feltételeknek megfelelően végzett fejlesztés keretein belül. Szeretném továbbá a szülőket is bevonni a kutatásba és egy reális képet kapni arról, hogy valóban segít-e a mérőanyag, és az új koncepció a képességek kibontakoztatásában és mozgósításban. A kapott mérési anyag és instrukciók érthetőek voltak-e.

A másik irány a kutatásnak egy extra curriculum éves tervét mutatja be. A téma egy óvodai anyanyelvi nevelést és óvodai zenei nevelést ötvöző komplex művészeti műhelyprogram kidolgozása. A módszereket tekintve a zeneterápia és a drámapedagógia módszereit alkalmazza. A jellegét tekintve 21 óvodás korú (3-6-7 éves) gyermek fejlesztő – tehetséggondozó programjára igyekszik egy lehetséges megoldást nyújtani. A tervezetben

szerepel egy értékelési táblázat is, melyben a pedagógus önértékelésére esik a hangsúly. A célom ezzel a kutatással az, hogy egy Montessori szellemiséget képviselő óvodában olyan műhelyprogramot hozzak létre, amely hitelesen alkalmazza a Gardner – féle többszörös intelligencia koncepció, több intelligencia területet összekapcsoló fejlesztésének gyakorlati megvalósítását.

A harmadik és egyben záró fázisban, pedig a kollégákkal, egy értékelőlapot szeretnék kitölteni, amely egyfajta elégedettség mérő lap. Ezzel a mérési eljárás, és a koncepció hibáit szeretném feltárni, az esetleges észrevételeket összegyűjteni és értékelni.

Az elérendő eredmények és azok gyakorlati hasznosítási lehetőségei

Az elérendő eredmények között szerepel, hogy a gyermekek intelligenciájának mérésében más perspektívát vetítsek elő, vázoljak fel, egy új szemléletű koncepciót vizsgáljak, teszteljek. Valamint, hogy bemutassam, ez a szemléletmód esetlegesen pozitív irányba terelheti a tehetséggondozást, a gyermekek megismerését, a potenciális lehetőségeket. Új utat teremthet a gyermeki személyiség kibontakoztatásában, még teljesebbé teheti a róluk és képességeikről alkotott képet. A jelenlegi kutatásban az is a célom, hogy egy mérés – értékelési folyamatot csatoljak ehhez az elméleti megközelítéshez, amely a szülők számára is érthetővé teszi azokat a területeket, amelyekben a gyermekek kimagaslóan teljesítenek, tehetségesek, illetve azokat, amelyek mozgósításra szorulnak. Egy teljesebb képet kapnak a gyermekek képességeiről, így könnyebbé válik az óvoda – család kooperációs munkájának folyamata. A kollégák és a szülők is egy új módszerrel ismerkednek meg, a gyermekek egy új elméleti alapokon nyugvó szellemiséggel találkoznak, és az által valósul meg képességeik még teljesebb feltárása és kibontakoztatása.

A kutatás további folytatásának lehetőségei

A kutatás továbbfejlesztésként kitűzött célja egy olyan többszörös intelligencia elméletet alapul vevő óvodai elméleti és gyakorlati adaptált módszer lehetőségének megteremtése, amely elősegítené az óvodás korú gyermekek intelligenciájának még pontosabb megismerését, a tehetséges gyermekek és a felzárkóztatásban fejlesztett gyermekek nevelését, az inkluzív, ill. integrált pedagógiai helyzetek, koncepciók újragondolását, a potenciális rejtett tehetségek felszínre emelését. Egy új szemléletű óvodai nevelési koncepció megvalósítását, amely egy átfogó rendszerű és gyakorlatú beállítódást feltételezne. Valamint egy olyan nemzetközi kapcsolati háló kiépítése, amely lehetővé tenné a folyamatos konzultációt és

segítené az együttműködést, fejlesztést. A nemzetközi kapcsolatban három óvodai intézménnyel már sikerült felvenni a kapcsolatot, a kaliforniai MI School, a floridai IDEAL Pre-school and Elementary School, valamint a mumbai-i Leap Bridge International Pre-school. Az intézmények munkáját az írásbeli kikérdezés módszerével kezdtem vizsgálni, a kapott információk feldolgozása segítségével eddig elért saját eredményeim fejlesztésére törekszem. Az kérdések a program kidolgozását, a speciális módszertani eljárásokat, az intelligenciák mozgósításának lehetőségeit, a tervezést, a teljesítményt és a szülőkkal való kapcsolattartást érintették. A jövőbeli továbbfejlesztés, reflexiók, konzultációk érdekében ezt a csatornát igyekszem továbbra is fenntartani. A többszörös intelligenciák koncepció óvodai alkalmazása teljes nemzetközi modelljének bemutatása hosszú távú kutatási terveim tárgyát képezi.

Összegzés

A kutatás egy holisztikus szemléletmódú megközelítést szeretne bemutatni, ahol nagyobb esélyt kapnak azok a gyermekek, akiknek a képességei, készségei rejtve maradnak az óvónők szeme előtt. A gyermekek differenciált és eltérő szemléletmódú fejlesztése során kifejlődnek, megalapozódnak – reményeim szerint hatékonyabban – azok a képességek, amelyekben Ők a felmért eredményekből következően, a legeredményesebbek, illetve a felzárkóztatás szempontjából, azon képességeik is erősödnek, amelyek talán fejlesztésre szorulnak. Ezáltal egy teljesebb, elégedettebb és harmonikusabb személyiségű gyermeket engedhetünk az iskola padjába, akinek ezek a képességek és készségek már a birtokában vannak és támaszt nyújthatnak.